

**Programa școlară
pentru disciplina**

RELIGIE

Clasele V-VIII

**CULTUL ROMANO-CATOLIC
DE LIMBA ROMÂNĂ**

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie – cultul romano-catolic de limba română* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a VIII-a, învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar – în conformitate cu *Planurile-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial* aprobate prin OMENCS nr. 3590/05.04.2016.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului gimnazial, prin raportare la cerințele exprimate în *Legea educației naționale nr. 1/ 2011* cu completările și modificările ulterioare, prin raportare la caracteristicile de dezvoltare a elevilor, precum și în conformitate cu documentele Bisericii catolice în domeniul educației și formării spirituale ale copiilor.

Structura programei școlare de Religie include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizează achizițiile elevului dobândite la ora de *Religie* pe parcursul întregului învățământ gimnazial. Acestea contribuie în mod direct la realizarea profilului de formare al elevului din ciclul gimnazial, reflectă în mod adecvat specificul domeniului educației religioase și reprezintă o etapă formativă superioară în raport cu competențele dezvoltate pe parcursul învățământului primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale și se formează pe durata unui an școlar. Acestea sunt adecvate la nivelul de dezvoltare al elevilor, au rol în orientarea evaluării performanței acestora și oferă cadrul pentru proiectarea demersului didactic.

Pentru dezvoltarea competențelor specifice, în programă sunt propuse **exemple de activități de învățare** variate, cu rol de orientare a strategiilor didactice ce urmează a fi dezvoltate de profesori. Acestea valorifică contexte de învățare formală, nonformală și informală, vizează activitatea elevilor (nu a profesorului) și au rol de a stimula participarea activă a acestora la propria învățare. Profesorul are libertatea să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare.

Conținuturile învățării constituie decupaje didactice relevante, necesare elevilor pentru dobândirea competențelor specifice. La nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătură creștină, elemente de morală religioasă aplicată și aspecte de viață comunitară.

Sugestiile metodologice oferă clarificări pentru elementele de noutate ale programei și includ exemple de strategii didactice, repere pentru proiectarea demersului didactic, precum și elemente de evaluare continuă. De asemenea, sugestiile metodologice fac trimitere la o diversitate de contexte de învățare și la modalități de personalizare a demersului didactic (prin referiri la interese speciale de cunoaștere, specificul diferitelor comunități, adaptarea la nevoi speciale de învățare).

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea *Religiei*, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței**
- 2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase**
- 3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase**

CLASA a V-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a V-a

1.1. Identificarea conceptelor de bază specifice învățaturii creștine cu privire la unele evenimente din istoria mântuirii

- *lecturarea unor texte biblice referitoare la evenimente din istoria Mântuirii*
- *realizarea de organizatoare grafice de diferite tipuri (de exemplu, tabele cronologice, scheme) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la evenimente din istoria mântuirii*
- *exerciții de definire a unor termeni religioși, prin diferite tehnici (de exemplu, completarea de spații lacunare, jocuri de cuvinte)*
- *realizarea unor glosare cu termeni specifici identificați în diferite texte lecturate*

1.2. Descrierea unor aspecte sau a unor teme din istoria mântuirii, utilizând concepte specifice

- *participarea la discuții pe diferite teme referitoare la istoria mântuirii*
- *exerciții de descriere a ritualurilor legate de administrarea sacramentelor, valorificând experiențele personale de viață*
- *elaborarea unor compuneri scurte pe teme date, cu utilizarea termenilor religioși învățați*

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a V-a

2.1. Identificarea responsabilităților personale, în diferite contexte sociale, în acord cu învățătura lui Isus

- *exerciții de analizare a unor îndatoriri ale copiilor în familie, în școală, în societate, în relație cu învățătura religioasă*
- *prezentarea și discutarea unor studii de caz referitoare la comportamente din viața cotidiană manifestate în acord/ dezacord cu învățătura religioasă*
- *vizionarea unor filme și documentare pe teme religioase sau cu relevanță pentru viața religioasă a comunității*
- *lecturarea unor texte biblice, cu evidențierea aspectelor legate de viața socială și a nevoii asumării de responsabilități în cadrul diferitelor grupuri de apartenență*

2.2. Exersarea demersurilor și a acțiunilor caritabile, în diferite contexte sociale apropiate

- *realizarea de proiecte de grup pe tema modului în care copiii se pot implica în viața comunității (de exemplu, vizitarea bătrânilor singuri din comunitate, activități de ajutorare a persoanelor aflate în nevoie)*
- *exerciții de identificare a unor situații de implicare socială în mediul online*
- *analizarea unor studii de caz, cu rol de identificare a unor rezolvări pentru situații problemă, utilizând diferite tehnici (de exemplu, conversația pe grupe de elevi, argumentare, analiză după un set de întrebări date)*

2.3. Prezentarea elementelor definitorii și a rolului ale sacramentelor în viața creștinului

- *lecturarea unor texte biblice care exprimă lucrarea Duhului Sfânt, cu evidențierea roadelor sacramentelor în viețile unor persoane sfinte*
- *analizarea unor comportamente pozitive desprinse din lectura "Vieților sfinților", cu evidențierea modalităților de aplicare în viața cotidiană*
- *participarea la dialoguri pe baza unui text religios lecturat, pe tema conduitei creștine*
- *exerciții de observare a ritualului sacramentelor Botezului și Mirului, cu discutarea caracteristicilor acestora*

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a V-a
3.1. Evidențierea elementelor definitorii ale propriei identități religioase, prin raportare la aspecte de istorie a creștinismului   - realizarea de comparații între propria comunitate și Biserica din Ierusalim, utilizând modalități variate (de exemplu, descrierea unor elemente specifice, elaborarea unei compuneri) - participarea la discuții despre rolul comunității în viața creștinului, utilizând diferiți termeni religioși învățați - exerciții de localizare pe hartă a locurilor diverselor evenimente din istoria Bisericii primare, valorificând și cunoștințele asimilate la ora de istorie 3.2. Analizarea semnificației conceptelor și sintagmelor specifice crezului creștin   - exerciții de explicare a sintagmelor și a conceptelor credinței din Biserica primară, în forme variate (discuții de grup, jocuri de cuvinte, rebusuri) - lecturarea unor scurte texte ale Sfinților Părinți, care să evidențieze aspecte specifice ale învățăturii de credință - analizarea unor imagini reprezentative pentru lumea antică creștină, pentru identificarea aspectelor specifice vieții Bisericii în primele secole

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu revelat omului ca iubire milostivă	• Biblia, Cuvântul lui Dumnezeu (Dumnezeu se face cunoscut omului prin Sfânta Scriptură; semnificația Bibliei/Sfintei Scripturi; împărțirea actuală a Bibliei în Vechiul și Noul Testament) • Omul, creat după chipul lui Dumnezeu (Dumnezeu, creatorul a tot ce există; omul, încununarea creației, făcut după chipul lui Dumnezeu: suflet nemuritor, voință liberă, rațiune; omul așezat în Paradis) • Omul pierde Paradisul pământesc (libertatea de a alege, ispita, păcatul; consecințele păcatului strămoșesc: pierderea Paradisului pământesc – ruperea armoniei cu Dumnezeu, cu semenii și cu întreaga creație) • Dumnezeu intervine în istorie – patriarhul Abraham (scopul chemării lui Abraham și răspunsul de credință dat de acesta; semnificația jertfei lui Isac; promisiunea făcută lui Abraham – un neam mare, o țară, izvor de binecuvântare pentru toate neamurile; legământul cu Abraham) • Dumnezeu vestește Noul Legământ – Profetul Ieremia (vestirea lui Mesia; identitatea lui Mesia; Noul Legământ îl înlocuiește pe cel vechi) • Cristos, împlinirea Legământului (neputința omului de a ajunge singur la comuniunea cu Dumnezeu; împlinirea planului de mântuire; mântuirea ca refacere a prieteniei cu Dumnezeu; fericirea omului prin Cristos)
Răspunsul omului dat iubirii lui Dumnezeu	• Învățătura lui Isus despre chemarea omului (Isus și tânărul bogat din Lc 10,25; aplicarea învățăturii la viața personală) • Porunca iubirii față de Dumnezeu și față de aproapele (chemarea la iubire; a iubi ca Dumnezeu; Decalogul) • Răspunsul dat lui Dumnezeu prin credință, speranță și iubire (porunca I din Decalog: unicitatea lui Dumnezeu; păcate împotriva poruncii I) • Respectul față de numele lui Dumnezeu (semnificația numelui; numele lui Dumnezeu în Sfânta Scriptură; respectul, ca atitudine de nobțețe; păcate împotriva poruncii a II-a)
Viața omului în Cristos	• Botezul (semnificația și celebrarea sacramentului; rolul Botezului; participare; trăire: Mc.16,16) • Mirul (semnificație și celebrare; rolul Mirului; viața în Duhul Sfânt: Fapte 2,2-5)

Omul creștin în mijlocul Semenilor	• Nașterea Bisericii (Fapte 2,2-4; comunitatea lui Isus condusă de Duhul Sfânt: primii creștini) • Primele comunități creștine (Fapte 2,41-47: organizarea vieții religioase în Biserica primară) • Persecuțiile împotriva creștinilor (martirii primelor veacuri: cauzele persecuțiilor, atitudinea martirilor în fața călăilor, exemple de martiri) • Sfânta Fecioară Maria, Regina Martirilor (Cultul Sfintei Fecioare Maria; Sfânta Fecioară, model de ascultare totală, de la Bunavestire la Vinerea mare) • Libertatea Bisericii (fidelitatea și perseverența Bisericii; Împăratul Constantin și sfânta Elena; edictul de la Milano; dezvoltarea Bisericii în libertate) • Crezul creștin (De la Sfânta Scriptură la adevăruri formulate; primele concilii ecumenice: Niceea 1, Constantinopol 1, Calcedon) • Sfinții Părinți (perioada patristică; exemplificări – sfântul Ioan Gură de Aur, sfântul Vasile cel Mare, sfântul Ambrozie, sfântul Augustin) • Elemente de artă sacră (credița și frumosul; arta catacombelor; simboluri sacre: crucea, peștele, porumbelul, mielul, Alfa și Omega; începutul poeziei creștine; exemple: Sf. Ambrozie, Prudentius; primele bazine; mozaicuri celebre)

* Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut.

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VI-a

1.1. Prezentarea învățăturilor religioase cu privire la evenimente din istoria mântuirii și din viața Bisericii

- realizarea de tabele cronologice/hărți conceptuale/scheme pentru sistematizarea informațiilor referitoare la diferite evenimente din viața Bisericii în Evul Mediu
- participarea la activități tip joc didactic, în perechi sau în grup, care vizează teme din viața Bisericii în Evul Mediu (de exemplu, rebus, marcarea unei rute pe hartă, tabele cronologice, jurnale de călătorie, exerciții de utilizare/realizare a unor glosare, dicționare, liste de cuvinte)
- exerciții de identificare a ordinii logice și cronologice a unor evenimente din istoria mântuirii, prin tehnici variate (de exemplu, ordonare, numerotare, eliminare, grupare)

1.2. Integrarea unor concepte specifice în prezentarea de evenimente relevante din istoria mântuirii și din viața Bisericii

- exerciții de argumentare a unei teme date, pornind de la texte din Sfânta Scriptură
- utilizarea termenilor specifici în diferite contexte de comunicare și cu diferite sensuri (de exemplu, completarea de text lacunar, alcătuire de enunțuri)
- redactarea de texte (de exemplu, elaborarea de scurte povestiri, compuneri, pe baza unui plan de idei; redactare de mesaje, scrisori) în care să fie utilizați termeni specifici

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VI-a

2.1. Analizarea responsabilităților personale și ale diferitelor grupuri în relație cu celebrarea sacramentului Euharistiei

- vizionarea unor filme sau înregistrări video referitoare la celebrarea Sfintelor Sacramente, cu rolul de a identifica responsabilitățile cu privire la primirea sacramentului Euharistiei
- participarea la discuții de grup pe tema semnificației zilei Domnului, a gesturilor liturgice și a Sfintei Liturghii
- analizarea unor studii de caz reale sau imaginare, referitoare la respectarea sau la încălcarea unor reguli de comportament moral-religios

2.2. Argumentarea rolului acțiunilor caritabile, în contexte create de celebrarea sacramentului Euharistiei

- participarea activă la Sfânta Liturghie, cu o intenție specifică: pentru pace sau pentru unirea creștinilor, pentru săraci, pentru sinistrați (cu formularea intențiilor de rugăciune pentru cei care au mai multă nevoie, oferirea darurilor cu intenții de caritate, alegerea cântecelor adecvate)
- participarea la discuții despre modalitățile în care se pot aplica valorile moral-religioase în relația cu persoane aflate în situații speciale (de exemplu, persoane cu dizabilități, bătrâni, copii orfani, copii aflați în situația de abandon școlar)
- dezvoltarea în grup a unor miniproiecte centrate pe acțiuni caritabile la nivelul comunității, care urmează a fi realizate de copii pe parcursul anului școlar

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VI-a
3.1. Prezentarea unor moduri de manifestare a diversității religioase, în relație cu sistemul de valori specifice propriei identități religioase   - <i>analizarea de fotografii din arhiva personală sau imagini care prezintă aspecte ale vieții religioase din viața personală sau a comunității (zile de sărbătoare, evenimente ale comunității, lăcașuri de cult)</i> - <i>exerciții de sintetizare a valorilor necesare bunei colaborări între oameni, în forme variate (lucru pe grupuri, jocuri de rol, analiza unor cazuri reale)</i> - <i>analizarea unor studii de caz pe tema diferitelor confesiuni care există la nivelul comunității, prin evidențierea similitudinilor și specificității lor</i> - <i>participarea la jocuri de rol pe tema respectării diferitelor norme moral-religioase, cu scopul exersării diferitelor tipuri de atitudini și comportamente</i> - <i>organizarea de audiții muzicale religioase</i> 3.2. Asumarea unor responsabilități față de sine și față de ceilalți, prin raportarea la valorile moral-religioase și la tradițiile Bisericii   - <i>exerciții de argumentare a unui punct de vedere personal, în spiritul respectului față de cei din jur</i> - <i>elaborarea unor portofolii pe tema relațiilor și atitudinilor sociale (bine/rău, virtute/păcat, dreptate/nedreptate, toleranță/intoleranță)</i> - <i>participarea la discuții cu personalul de cult sau cu alți membri ai comunității pe tema acțiunilor sau lucrărilor Bisericii, care au în vedere ajutorarea semenilor</i> - <i>povestirea unor întâmplări din viața proprie sau a semenilor, în care au aplicat învățăturile dobândite la ora de religie</i>

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu revelat omului ca iubire milostivă	• Omul creat cu trup muritor și suflet nemuritor (despre creație; omul merit pentru viața veșnică: sufletul nemuritor; omul, unitate de trup și suflet; trupul, templu al Duhului Sfânt: respectul față de trup) • Consecințele păcatului de neascultare (ruperea legăturii cu Dumnezeu, cu semenii, cu lumea înconjurătoare; suferința; promisiunea mântuirii) • Noe și potopul (Gn 7-9: Noe ascultă de Dumnezeu; salvarea prin ascultare; legământul cu Noe și cu toată creația; jertfa de recunoștință) • Dumnezeu prezent în istoria poporului ales (patriarhul Iacob, tatăl celor 12 triburi ale lui Israel; valoarea binecuvântării; schimbarea numelui) • Profetul Mihea (un suflet nou și o inimă nouă; eșecuri ale poporului ales; profeții aduc speranță; vestirea lui Mesia: Mi 5,1-4) • Cristos îl face cunoscut pe Tatăl (In 12,45-48; Isus este Fiul Tatălui ceresc și îl face cunoscut pe Tatăl său, iubitor de oameni)
Răspunsul omului dat iubirii lui Dumnezeu	• Isus desăvârșește Legea (Mt 5,17; Isus împlinește voința Tatălui; Decalogul, cu trimitere la Noul Testament) • Sfințirea zilei Domnului (sabatul sau duminica; originea și semnificația zilei Domnului; duminica: celebrare și sfințire, odihnă, iubire și bucurie; păcatele împotriva poruncii a III-a a lui Dumnezeu) • Sfințirea zilelor de sărbătoare (semnificația zilelor de sărbătoare; atitudinea creștinului) • Sfânta Liturghie; semnificația gesturilor liturgice (celebrare: jertfă și prezență. Comuniune; părțile Sfintei Liturghii; explicarea riturilor și a simbolurilor liturgice; fidelitate și ascultare în practica liturgică)

Viața omului în Cristos	• Euharistia – instituirea și roadele Euharistiei (Cina cea de taină; hrana Cuvântului; hrana euharistică) • Cultul euharistic (Sfânta Hostie – semnificație; atitudinea creștinului față de Sfântul Sacrament: adorația euharistică: rugăciune de preamărire, de mulțumire, de iubire, de ispășire, de cerere)
Omul creștin în mijlocul semenilor	• Organizarea Bisericii în Evul Mediu (Biserica în secolele V-XV: creștinismul, caracteristică esențială a civilizației europene; Biserica și statul; organizarea de tip roman în Biserică; rolul Bisericii în convertirea popoarelor migratoare; invazia arabă; lupta cu ereziile) • Viața monahală (inițiatorii vieții monahale: Sfântul Pahomie, Sfântul Vasile, Sfântul Benedict; diversitatea carismelor) • Rănilor unității (cadrul istoric pentru separarea Bisericii din 1054; separările sunt răni; unitate în diversitate) • Implicarea Bisericii în viața socială (slujirea lui Isus; grija pentru copii și tineri; îngrijirea bolnavilor: primele spitale, orfeline și școli) • Lăcașurile de cult (evoluția lăcașului de cult de la catacombe la catedrale; bazilicile – artă și credință) • Muzica sacră (iubirea față de Dumnezeu manifestată prin cântec: muzica gregoriană și bizantină)

* Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut.

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VII-a
1.1. Sintetizarea învățaturii ce ilustrează diferite etape ale istoriei mântuirii, pe baza unor texte biblice și religioase   - <i>lecturarea unor texte biblice reprezentative care relatează evenimente din istoria mântuirii</i>- <i>realizarea de organizatoare grafice de diferite tipuri (de exemplu, tabele cronologice, hărți conceptuale, scheme comparative) pentru sistematizarea informațiilor referitoare la evenimente biblice sau din istoria Bisericii</i>- <i>identificarea de informații pe teme din istoria mântuirii, utilizând diferite surse (de exemplu, texte biblice, texte literare, atlase cu imagini, hărți)</i>- <i>vizionarea de filme cu subiect religios</i> 1.2. Analizarea unui mesaj moral-religios referitor la diferite etape ale istoriei mântuirii sau la modalități de manifestare a vieții religioase, comunicat în forme variate   - <i>participarea la discuții de grup referitoare la rolul unor evenimente biblice în istoria omenirii</i>- <i>realizarea de miniproiecte pe teme referitoare la diferite etape ale istoriei mântuirii;</i>- <i>stabilirea de corespondențe între diferite imagini și evenimente referitoare la personaje biblice și locuri sfinte, prezente în diferite medii (de exemplu, în biserici, în muzee, în expoziții de artă)</i>- <i>realizarea de expoziții cu produse realizate de elevi (de exemplu, desene, colaje, pliante, afișe), care ilustrează diferite mesaje religioase sau teme biblice</i>

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VII-a
2.1. Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul grupurilor de apartenență, în spiritul sacramentelor de vindecare   - <i>participarea la dezbateri, jocuri de rol pe teme privind valoarea vieții</i>- <i>analizarea unor studii de caz ce reflectă anumite situații de viață problematice, relatate din experiența reală sau pornind de la vizionarea unor filme, documentare</i>- <i>exerciții de reflecție asupra diferitelor atitudini în fața suferinței fizice și spirituale</i> 2.2. Formularea de opinii personale privind aplicarea normelor moral-religioase în viața personală și a grupurilor de apartenență   - <i>formularea de întrebări și răspunsuri cu privire la implicarea creștinilor în favoarea celor care sunt în situații dezavantajate</i>- <i>exerciții de compunere a unor rugăciuni de laudă, de mulțumire, de cerere</i>- <i>implicarea în mici acțiuni de voluntariat la nivelul școlii, al comunității, care să exprime iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele</i>

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VII-a	
3.1. Manifestarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți, inspirate din viața Bisericii în epoca modernă și contemporană - discuții despre formele de manifestare a valorilor creștine în contexte sociale familiare (școală, familie, grup de prieteni, comunitate locală): iubirea față de Dumnezeu, față de aproapele și față de sine; încrederea în ajutorul divin și în triumful binelui; corectitudinea; responsabilitatea; fermitatea - organizarea de dezbateri pe teme importante din viața Bisericii în epoca modernă și contemporană - prezentarea unor teme din viața Bisericii în epoca modernă și contemporană, utilizând diferite surse de informare (de exemplu, Internet, discuții cu personal de cult, consultarea unor albume de artă, enciclopedii, dicționare, reviste) - elaborarea de scurte eseuri sau de proiecte de grup pe tema manifestării atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți	
3.2. Argumentarea importanței unui mediu propice vieții și dezvoltării fiecărui individ, conform învățării Bisericii din epoca modernă și contemporană - analizarea unor studii de caz pe tema modului în care Biserica s-a implicat în epoca modernă și contemporană pentru a promova valorile autentice - vizionarea de materiale (filme, prezentări online) pe tema promovării unui mediu natural propice fiecărui individ - elaborarea în grup a unui plan anual de activități desfășurate în parteneriat Școală-Biserică, cu scopul promovării unui mediu natural și social adecvat (de exemplu, activități de voluntariat, elaborarea de pliante sau articole pentru revista școlii, celebrarea unor sărbători ale comunității)	

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu revelat omului ca iubire milostivă	• Conștiința, glasul lui Dumnezeu în om (Sfânta Scriptură și conștiința; educarea conștiinței; sufocarea conștiinței) • Cain și Abel (Gn 4,1-16; libertate și responsabilitate) • Dumnezeu lucrează în istoria poporului ales – Iosif și frații săi (istoria lui Iosif în textul scripturistic; Iosif, imagine a lui Cristos: cel drept care suferă nedreptate) • Moise, omul lui Dumnezeu (scopul chemării lui Moise; Moise mijlocitor între Dumnezeu și popor; Cristos noul Moise) • Profetul Isaia (Is 6,1-8; 9,2-4) • Cristos, model de ascultare (Isus în Grădina Măslinilor: Lc 22,39-46; Mesia; Fiul Omului și Fiul lui Dumnezeu; viața veșnică)
Răspunsul omului dat iubirii lui Dumnezeu	• Regăsirea lui Isus în Templu (Lc 2,41-52; Conștiința lui Isus, de împlinire a voinței Tatălui; familia lui Isus; efort personal și har) • Respectul față de părinți și autorități (porunca a IV-a; chemați să fim împreună; respectul reciproc; îndatoririle părinților față de copii și ale copiilor față de părinți, profesori, preoți, autorități; păcatele împotriva poruncii a IV-a) • Respectul față de viață (porunca a V-a: darul vieții, respectul față de trup și de suflet; păcatele împotriva poruncii a V-a; viața ca dar; viața trăită ca slujire; viața împlinită) • Respectul față de trup și chemarea la curăție (porunca a VI-a; trupul și viața; virtutea curăției; iubirea curată; păcatele împotriva poruncii a VI-a) • Purificarea gândurilor și a inimii (porunca a IX-a: conținut și păcate; instinctele; fascinația libertinajului; dobândirea libertății; ce înseamnă „a fi stăpân pe sine”)
Viața omului în Cristos	• Spovada – celebrarea și roadele Sacramentului Pocăinței (darul Jertfei lui Isus și al iertării; bucuria reconcilierii; explicarea sacramentului; denumiri similare; simboluri; In 20,23) • Maslul – celebrarea și roadele Ungerii bolnavilor (Iac 5,13-15; Isus, tămăduitorul; diferite boli și diferite tratamente; vindecare și mântuire)

Omul creștin în mijlocul semenilor	• Biserica în perioada modernă (prezentare generală introductivă, sec XV-XX: de la conciliul Tridentin, la Vatican II) • Mișcări de reformă (reforma protestantă: Luther, Calvin, Henric al VIII-lea; reînnoirea catolică – Conciliul Tridentin: realizări) • Dezvoltarea vieții religioase (noile ordine religioase: preoții regulari, societatea lui Isus, capucinii) • Efectele Iluminismului în viața Bisericii (Revoluția franceză și consecințele ei asupra Bisericii; Napoleon și Pius al VII-lea) • Conciliul Vatican II (context istoric; Papii Ioan al XXIII-lea și Paul al VI-lea; urmările conciliului: constituția despre Liturghie; promovarea ecumenismului) • Literatură creștină (Sfântul Ignațiu de Loyola, Sfântul Ioan al Crucii, Sfânta Tereza de Avila, Sfânta Tereza de Lisieux)

* Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut.

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Utilizarea conceptelor specifice religiei proprii, în conexiune cu diferite manifestări ale credinței

Clasa a VIII-a

1.1. Formularea de argumente pentru susținerea importanței unor idei, fapte cu relevanță moral-religioasă sau evenimente din istoria mântuirii

- elaborarea de miniproiecte de grup pe tema diferitelor evenimente din istoria mântuirii, utilizând mijloace variate de informare și de prezentare (fragmente biblice, reviste, mediul online)
- analizarea unor imagini/filme care reprezintă personaje și locuri cu relevanță pentru diferite evenimente biblice/religioase
- participarea la dezbateri pe teme privind diferite texte biblice sau evenimente cu relevanță moral-religioasă de la nivelul comunității, cu accent pe exersarea modalităților de construire a argumentelor

1.2. Compararea modurilor de adaptare, la contexte școlare și extrașcolare date, a comunicării despre anumite evenimente din istoria mântuirii

- identificarea unor valori cu relevanță pentru viața copiilor și a familiei din societatea contemporană, pornind de la analiza unor evenimente din istoria mântuirii
- participarea la discuții pe tema modurilor în care Dumnezeu acționează în diferite etape ale Revelației
- exerciții de autoevaluare a comunicării cu colegi, profesori, părinți pe teme cu relevanță moral-religioasă, în diferite contexte de relaționare
- participarea la jocuri de rol pornind de la unele relatări biblice

2. Manifestarea unui comportament moral, în viața personală și în societate, în acord cu valorile religioase

Clasa a VIII-a

2.1. Promovarea, în grupurile de apartenență, a unor reguli specifice cooperării și competiției, în acord cu spiritul sacramentelor de slujire a comuniunii

- exerciții de elaborare în grup a unor reguli de comportament în diferite contexte (școlare, familiale, sociale), în acord cu valorile moral-religioase, prezentate în forme variate (de exemplu, fișe, postere, prezentări cu ajutorul noilor tehnologii, dezbateri)
- identificarea responsabilităților pe termen scurt, mediu și lung pe care și le pot asuma preadolescenții/adolescenții, în diferite grupuri
- participarea la jocuri de rol pe teme religioase, care să încurajeze atitudini specifice cooperării și competiției

2.2. Identificarea avantajelor și limitelor cooperării și competiției, în grupurile de învățare și de muncă, în spiritul sacramentelor de slujire a comuniunii

- prezentarea și discutarea unor studii de caz referitoare la efectele competiției/cooperării în diferite grupuri
- exerciții de identificare a unor asemănări și deosebiri în ceea ce privește valorile proprii și cele ale persoanelor din jur (de exemplu, colegi, prieteni, părinți, profesori), legate de cooperare și competiție
- vizionarea și comentarea unor filme documentare care reflectă asumarea responsabilă a diferitelor tipuri de vocații
- implicarea în activități creștine cu caracter comunitar, organizate de clasă, școală în colaborare cu diferiți parteneri sociali (Biserică, primăriile, ONG-uri)

3. Raportarea experiențelor din viața de zi cu zi la principiile religioase, cu respectarea identității și diversității religioase

Clasa a VIII-a
3.1. Susținerea rolului atitudinilor și comportamentelor deschise și echilibrate în relație cu ceilalți, ca factor de dezvoltare personală și de promovare a comuniunii   - realizarea de prezentări (eseuri, prezentări online, colaje de imagini) despre modalitățile și contextele în care a fost propovăduit creștinismul în spațiul românesc - realizarea în grup a unor miniproiecte despre viața Bisericii locale, în forme variate (compuneri, fotografii, interviuri cu personal de cult sau cu alte personalități din comunitate), utilizând abordări transdisciplinare (istorie, limba și literatura română, geografie, arte) - exerciții de analizare a unor evenimente religioase și sociale actuale, pornind de la realitatea pluralismului religios din România 3.2. Implicarea în activități și proiecte individuale și de grup, centrate pe aspecte de viață spirituală a comunității și pe experiențele din viața Bisericii locale   - participarea la excursii și vizite la mănăstiri, biserici, muzee, cu rol de evidențiere a capodoperelor culturii religioase în spațiul românesc - identificarea unor contexte de voluntariat în care se pot implica elevii pe parcursul unui an școlar, împreună cu copii de etnii, credințe și naționalități diferite de la nivelul comunității - participarea la activități și evenimente organizate la nivelul comunității, cu scopul de a cunoaște anumite personalități din viața Bisericii locale - elaborarea unor pliante/postere/eseuri pe tema implicării copiilor și tinerilor în ameliorarea problemelor specifice lumii contemporane

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Dumnezeu revelat omului ca iubire milostivă	• Omul, creat bărbat și femeie (creația; omul – bărbatul și femeia, unitate și complementaritate; căsătoria, în planul lui Dumnezeu; iubirea, temeiul vieții) • Istoria lui Rut (tema căsătoriei; importanța fidelității în relațiile de familie; binecuvântarea lui Dumnezeu) • Istoria lui Tobia (suferința și rugăciunea; suferința celui drept; Dumnezeu ascultă rugăciunea, tămăduiește bolile și dă fericire celor credincioși; căsătoria întemeiată pe rugăciune) • Dumnezeu pregătește Noul Popor – Sfântul Ioan Botezătorul (Rolul lui Ioan Botezătorul ca înaintemergător; Is 40,3, Mc 1,3; chemarea la pocăință) • Sfânta Familie din Nazaret (nașterea; relația dintre membrii familiei din Nazaret, bazată pe iubire și ascultare; Familia din Nazaret, model de familie umană; planul divin) • Isus Cristos – Fiul lui Dumnezeu și al omului (natura divină și natura umană a lui Isus)
Răspunsul omului dat iubirii lui Dumnezeu	• Predica de pe munte – Fericirile (textul din Mt 5,1-12; fericirea evanghelică în contrast cu fericirea profană; cuvântul lui Dumnezeu este fericirea omului) • Adorarea lui Dumnezeu (adorarea; cultul diferit adus lui Dumnezeu de cel adus Sfintei Fecioarei Maria și sfinților; modalități de realizare a adorației) • Respectul față de bunurile aproapelui (porunca a VII-a a lui Dumnezeu, conținut și păcate; omul este administrator al bunurilor, nu stăpân; respectarea aproapelui și al bunurilor sale) • Ordonarea dorințelor interioare (porunca a X-a a lui Dumnezeu, conținut și păcate; dorințe și instincte; valoarea lor; educarea lor) • Trăirea în adevăr (porunca a VIII-a a lui Dumnezeu: conținut și păcate; forme ale adevărului; a trăi în adevăr; a da mărturie despre adevăr)
Viața omului în Cristos	• Preoția - celebrarea și roadele Sacramentului Preoției (Lc 22,19; preoția ca dar divin; preoția sacerdotală; preoția botezuală) • Căsătoria – celebrarea și roadele Sacramentului Căsătoriei (Mt 19,6 și Ef 5,25 - 26; 31-32; Nunta din Cana; rolul sacramentului; trăirea căsătoriei creștine)

Omul creștin în mijlocul Semenilor	• Începuturile creștinismului în spațiul românesc (dovezi arheologice ale existenței creștinismului în spațiul românesc încă din perioada apostolică) • Biserica Catolică din România – organizare pe Dieceze și rituri (repere istorice; confesiuni; naționalități; particularități) • Contribuția Bisericii Catolice la dezvoltarea culturii și a spiritualității în România (învățământul catolic în Țările Române; Școala Ardeleană; personalități importante care au contribuit la dezvoltarea culturii și civilizației românești – Samuel Micu Klein, Gheorghe Șincai, Timotei Cipariu, episcopul Netzhammer, Vladimir Ghika, Anton Durcovici) • Biserica din România în timpul perioadei comuniste (persecuție și consecințe: închiderea școlilor și a mănăstirilor catolice, confiscarea bunurilor; interzicerea catehezei tinerilor; interzicerea legăturii cu Roma, desființarea Bisericii greco-catolice) • Sfinții închisorilor (episcopii și preoții martiri în închisorile comuniste; modele de trăire a credinței; cei 7 episcopi greco-catolici martiri, episcopul Anton Durcovici; monseniorul Vladimir Ghica; episcopul Marton Aron – alternativele și alegerile celor arestați; victoria finală) • Locuri de spiritualitate catolică în România (rolul pelerinajelor și al turismului religios; locuri de pelerinaj; domenii ale slujirii bisericești: Cacica; Radna; Nicula; Șumuleu Ciuc) • Biserica locală (particularități; rolul misionarilor; exemple)

* Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe. Aspectele detaliate în paranteză oferă o perspectivă de abordare a fiecărui element de conținut.

Sugestii metodologice

Programa școlară de Religie, cultul romano-catolic de limba română are la bază învățătura Bisericii cu privire la educație. Întreaga activitate educativă este gândită în slujba persoanei umane, ca suport pentru dezvoltarea completă a acesteia. Rolul educației religioase este acela de a crea în „comunitatea școlară o atmosferă însuflețită de spiritul evanghelic al libertății și iubirii și de a orienta întreaga cultură umană spre vestea mântuirii, astfel încât cunoașterea pe care elevii o dobândesc treptat despre lume, viață și om să fie luminată de credință” (Conciliul Ecumenic Vatican II, Declarația despre educația creștină *Gravissimum educationes*, nr. 8).

Actuala programă școlară de *Religie* promovează principiile învățării centrate pe elev, prin focalizarea actului educațional pe experiențele, capacitățile și nevoile elevilor cu relevanță pentru domeniul moral-religios. Centrarea pe elev presupune o învățare activă (în care elevul este direct implicat în rezolvarea de sarcini de lucru), contextuală (în care noile achiziții din învățământul gimnazial se construiesc pornind de la baza de cunoștințe din învățământul primar), socială (prin faptul că promovează cooperarea și colaborarea între elevi pentru rezolvarea sarcinilor de învățare și pentru punerea în practică a valorilor moral-religioase) și responsabilă (prin faptul că elevul este susținut pentru implicarea activă și pentru asumarea de responsabilități în învățare și ca membru al comunității).

Strategii didactice

Pentru ca itinerariul didactic să garanteze realizarea competențelor propuse pentru ora de *Religie*, se propune utilizarea unui cadru metodologic adecvat, în care strategiile didactice tradiționale se îmbină cu cele moderne. Acest cadru nu devine finalitate în sine, ci oferă mijloace și căi pentru dezvoltarea personalității elevilor prin comunicare, reflecție, crearea unui cadru educațional bazat pe valorile moral-religioase, promovarea unor atitudini pozitive, precum libertatea interioară autentică, încrederea, iubirea față de Dumnezeu, față de aproapele și față de întreaga creație, respectul pentru diferență.

Pentru motivarea și implicarea elevilor, se recomandă metodele și strategiile active, ce favorizează valorificarea experiențelor de viață și mărturiile personale, care să evidențieze caracterul actual al valorilor moral-religioase. În activitățile didactice din cadrul disciplinei *Religie*, se recomandă cu precădere următoarele strategii de predare-învățare:

- strategii inductive, bazate pe analiza și valorificarea diferitelor contexte concrete de viață – prin: analiza unor atitudini și comportamente manifeste (exemple din texte biblice, religioase, literare; exemple din viața cotidiană); identificarea unor norme și principii moral-religioase în situații date; analiza unor exemple de respectare sau de încălcare a normelor moral-religioase;
- strategii bazate pe învățarea prin descoperire – pornind de la diferite suporturi concret-senzoriale: seturi de imagini, icoane, ilustrații cu conținut religios-moral, fotografii care reflectă aspecte din viața religioasă proprie și din cea a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice;
- strategii interactive, bazate pe conversație, discuții în grup, dezbateri, interviuri, tehnici ale gândirii critice – pentru identificarea modalităților de aplicare în viața cotidiană a diferitelor valori religioase; pentru evidențierea trăsăturilor morale ale unor persoane; pentru exersarea formulării de argumente sau contraargumente cu privire la un punct de vedere;
- strategii de învățare problematizată – prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă ce apar în grupurile de apartenență sau la nivelul comunității, pornind de la relaționarea acestora cu valorile moral-religioase;
- strategii bazate pe lecturarea de texte variate cu conținut spiritual, biblic, literar – pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul religios și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- strategii care valorifică jocul de rol și dramatizarea – pentru construirea unor situații de învățare în care elevii sunt puși în variate contexte de interacțiune, de evaluare critică, de reflecție asupra unor situații de viață cotidiană, de dezvoltare a creativității și a abilităților socio-emoționale;
- strategii de învățare bazată pe proiect – ce își propune implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă dată sau la alegere cu relevanță moral-religioasă; proiectele pot fi realizate la nivel de grup de elevi/clasă/școală/comunitate. Temele proiectelor vor fi relaționate cu conținuturile din programa școlară și pot viza: teme specifice disciplinei *Religie*, teme interdisciplinare sau teme legate de sărbători religioase din cadrul Anului liturgic creștin;
- strategii de învățare de tip reflexiv, care să evidențieze preocupările sufletești și întrebările de tip existențial ale elevilor, astfel încât răspunsurile pe care le primesc să sprijine cunoașterea de sine și a celorlalți.

Aplicarea unei mari varietăți de strategii didactice presupune alternarea diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal) și utilizarea unor resurse de învățare variate:

texte (biblice, de spiritualitate, literare); imagini (icoane, planșe ilustrative, fresce); softuri educaționale, CD-uri, DVD-uri; prezentări online, adaptate competențelor și conținuturilor propuse; site-uri cu informații relevante pentru domeniul religiei.

Alegerea strategiilor de învățare presupune efortul profesorului pentru personalizarea demersului didactic, fapt care înseamnă proiectarea activităților de predare-învățare în acord cu nevoi și interese specifice. Ca urmare, în acord cu prevederile *Legii educației naționale nr. 1/2011* cu completările și modificările ulterioare, profesorul decide cum va utiliza procentul de 25% din timpul alocat disciplinei (de exemplu, activități de predare-învățare adaptate la nevoi speciale de învățare, la interese speciale de cunoaștere, la specificul cultural și religios al comunității).

Abordarea conținuturilor

Programa de Religie pentru cultul romano-catolic propune conținuturi fidele învățării Bisericii. Conținuturile sunt fundamentate biblic și presupun o abordare atentă din partea profesorului de religie, cu accent pe caracterul aplicativ, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală și valorificând experiențele elevilor, potrivit nivelului de vârstă și contextului social și ecleziastic în care trăiesc aceștia; astfel, se realizează conexiuni benefice între disciplina Religie și trăirile spirituale ale elevilor, dar și între disciplina Religie și alte discipline de studiu. Conținuturile sunt concepute modular, favorizând o atitudine flexibilă din partea profesorului, atent la modul de receptare al conținuturilor de către elevi, atent la întrepătrunderea conținuturilor de la disciplina Religie cu conținuturi de la alte discipline și activități curriculare sau extracurriculare.

Totodată, se recomandă ca abordarea să țină seama de diferitele momente ale anului liturgic creștin, care trebuie evidențiate și explicate elevilor cu ajutorul conținuturilor din prezenta programă.

În ceea ce privește specificul domeniului teologic, conținuturile abordate pe parcursul învățământului gimnazial se corelează cu tematica religioasă prezentată, cunoscută și trăită într-o perspectivă cristologică. De la Isus Cristos se întrezărește misterul lui Dumnezeu Tatăl, care a creat universul și l-a trimis pe Fiul său în lume pentru mântuirea omenirii (cf. Lc 12,24-28, In 3,16 și următoarele). De la Isus Cristos se ajunge la misterul Duhului Sfânt, trimis în lume pentru a aduce la îndeplinire misiunea sa (cf. In 16,13). Printr-o astfel de abordare, se fundamentează virtuțile credinței și ale religiei creștine, care îl au ca obiect pe Dumnezeu: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt – cunoscut, iubit, slujit în această viață, în așteptarea întâlnirii veșnice.

Prin activitatea sa, profesorul îi ajută pe elevi să descopere enigma omului, de la creație până la mântuire, să constate că omul este creatura privilegiată în fața lui Dumnezeu. Se întrezărește astfel istoria omului, în misterul divin al mântuirii: de la creație, la experiența păcatului, la chemarea lui Abraham și formarea vechiului popor al lui Dumnezeu, la așteptarea și venirea lui Isus Mântuitorul, până la noul Popor al lui Dumnezeu, călător pe pământ spre patria veșnică. Istoria mântuirii continuă în Biserică, realitatea istorică vizibilă. În Biserică se realizează idealul familiei umane universale. Profesorul îi sprijină pe elevi să descopere originile și evoluția Bisericii, până în prezent. Treptat, aceștia devin conștienți că, prin practicarea Sacramentelor, participarea la viața Bisericii este dinamică. De asemenea, se susține descoperirea valorii itinerariului sacramental, pe care credinciosul îl parcurge, în Biserică, de la începutul până la sfârșitul vieții sale; pe măsură ce crește, acesta devine tot mai conștient de apartenența sa la Biserică. Aspectul fundamental promovat de conținuturile disciplinei constă în: Isus Cristos este mereu prezent în sacrameinte. Apoi, pe linia simbolurilor de credință, profesorul îi conduce pe elevi să cunoască faptul că, în Împărăția veșnică, se găsesc deja cei care au crezut în Cristos. Biserica îi numește „sfinți”.

Temele biblice vor fi abordate atât cu semnificația lor literală cât și cu implicațiile spirituale: cristologice, morale și eshatologice, acolo unde este cazul, într-un limbaj și la un nivel de înțelegere accesibil categoriei de vârstă a elevilor și nivelului clasei; se va acorda importanță sporită actualității temelor biblice.

Din punctul de vedere al specificului domeniului teologic, s-a utilizat următoarea matrice de dezvoltare a conținuturilor:

- pentru fiecare an de studiu s-a ales o temă centrală: „Cristos – Mântuitorul meu” (clasa a V-a); „Prin Cristos la Tatăl ceresc” (clasa a VI-a); „Prin Cristos la Duhul Sfânt” (clasa a VII-a); „Sfânta Treime” (clasa a VIII-a);
- la nivelul fiecărei clase, tema centrală a fost abordată din perspectiva a patru domenii, centrate pe: aspecte de învățătură creștină („Dumnezeu revelat omului ca iubire milostivă”), aspecte de morală religioasă aplicată („Răspunsul omului dat iubirii lui Dumnezeu”; „Viața omului în Cristos”), aspecte de viață comunitară („Omul creștin în mijlocul semenilor”).

Domenii de conținut	Clasa a V-a Cristos – Mântuitorul meu	Clasa a VI-a Prin Cristos la Tatăl ceresc	Clasa a VII-a Prin Cristos la Duhul Sfânt	Clasa a VIII-a Sfânta Treime
Dumnezeu revelat omului ca iubire milostivă	Omul chemat la existență	Omul chemat să-l cunoască și să-l iubească pe Dumnezeu	Omul chemat să-l asculte pe Dumnezeu	Omul chemat la mântuire
Răspunsul omului dat iubirii lui Dumnezeu	Înțelegerea chemării	Asumarea chemării/viața cu Dumnezeu	Perseverența în trăirea chemării	Împlinirea chemării
Viața omului în Cristos	Sacramentele inițierii creștine	Sacramentele inițierii creștine	Sacramentele de vindecare	Sacramentele de slujire a comuniunii
Omul creștin în mijlocul semenilor	Viața Bisericii în primele veacuri	Viața Bisericii în Evul Mediu	Viața Bisericii în epoca modernă și contemporană	Viața Bisericii locale

Contexte și medii de învățare

Nevoia de a motiva elevii pentru învățare și de a-i pregăti pentru a percepe religia ca parte componentă a vieții cotidiene presupune îmbinarea între activități de învățare organizate în contexte formale, nonformale și informale. Prin specificul ei, educația religioasă permite organizarea unor contexte variate de învățare:

- sala de clasă: – lecții cu metode clasice ori moderne, întâlniri cu personalități relevante pentru domeniul religiei, conversații pe teme religioase cu preoți, cu părinți sau cu alți membri ai comunității;
- bibliotecă – identificarea unor cărți relevante pentru domeniul educației religioase, organizarea unor activități de lectură, participarea la întâlniri cu diferite personalități;
- biserică – participarea și observarea anumitor activități liturgice (Sfânta Liturghie, Calea Crucii, Rozariul, adorația euharistică; analizarea anumitor obiecte de cult; discuții cu preotul pe teme religioase sau pentru a organiza în comun diferite evenimente la nivelul comunității);
- muzee – vizitarea unor expoziții tematice; prezentarea rezultatelor unor proiecte;
- mănăstiri, alte lăcașuri de cult – activități de observare a spațiilor sau obiectelor cu caracter sacru, discuții cu specialiști;
- medii virtuale, Internet – utilizarea unor platforme educaționale, căutarea de informații și imagini cu caracter religios din spațiul proximal sau din alte arealuri geografice și culturale; analizarea unor secvențe muzicale, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate;
- alte spații informale (cinematograf, stradă, parc) – vizionarea unor filme relevante din punct de vedere religios, observarea comportamentelor oamenilor și analizarea acestora din perspectiva valorilor moral-religioase;
- comunitate – organizarea de acțiuni de voluntariat pentru sprijinirea unor persoane aflate în situații defavorizate; acțiuni comunitare de îngrijire a mediului fizic; organizarea unor expoziții, târguri, mini-campanii.

Aspecte privind evaluarea

Pentru evaluarea măsurii în care elevii au dobândit competențele specifice, se recomandă a fi utilizate cu prioritate metode moderne de evaluare, precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, analiza produselor activității elevilor, activități practice, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile elevilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini moral-religioase. De asemenea, exemplele de activități de învățare oferă numeroase sugestii pentru organizarea unor contexte de autoevaluare și reflecție asupra celor învățate, cu rol de valorizare a intereselor și abilităților personale, de interiorizare a valorilor și de identificare a modurilor de aplicare a acestora în viața personală și a comunității.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către elevi în contexte nonformale sau informale, ce au relevanță pentru domeniul educației religioase.

În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui elev în parte. Ca urmare, în cadrul orei de *Religie*, cele mai importante funcții ale evaluării sunt funcția de reglare a strategiilor de predare-învățare și funcția de motivare a elevului pentru propria devenire.

Grup de lucru

Timiș Vasile	Ministerul Educației Naționale
Horga Irina	Institutul de Științe ale Educației
Zăbavă Mihaela	Centrul Național de Evaluare și Examinare
Pr. Riba Ion	Colegiul Romano-Catolic „Sfântul Iosif” București
Pr. Hîrja Alois	Școala Gimnazială Valea Lupului, județul Iași
Ghercă Cristina	Școala Gimnazială Răchiteni, județul Iași
Cojan Loredana	Colegiul Național „Vasile Alecsandri” Bacău
Scripcaru Cristian	Colegiul Sportiv „Nadia Comănești” Onești, județul Bacău
Miron Rodica Elena	Colegiul Romano-Catolic „Sfântul Iosif” București